

Overordnet analyse for plan for selskapskontroll 2016 – 2020

Rana kommune

Analysen er basert på de opplysninger som er forelagt Deloitte i forbindelse med utarbeidelsen av analysen. Ikke all informasjon som fremkommer i dokumentet er verifisert. Informasjonen bør derfor ikke benyttes til andre formål enn som grunnlag for plan for selskapskontroll.

Mai 2016

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll.....	3
1.2	Metode	5
2	Risikokartlegging	7
2.1	Overordnet eierstrategi og rutiner for eierskapsforvaltning	7
2.2	Gjennomgang av selskapene	7
2.3	Oversikt over selskaper innenfor § 80	8
2.4	Oversikt over selskaper utenfor § 80	10
2.5	Foretak, samarbeid og foreninger.....	14
3	Forslag til prosjekter	15

1 Innledning

Kontrollutvalget er pålagt å utarbeide en plan for selskapskontroll for å føre kontroll med sine eierinteresser. Dette dokumentet er et analysegrunnlag som skal danne grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med plan for selskapskontroll for 2016-2020.

For at planen skal gjenspeile de viktigste områdene der det er behov for selskapskontroll, har Deloitte gjennomført en risiko- og vesentlighetsanalyse (overordnet analyse) av eierskapsforvaltningen til kommunen. I prosessen med den overordnede analysen har det blitt lagt opp til involvering, både av kontrollutvalget og av sentrale aktører i kommunen, både administrativt og politisk. Det er gjennomført møter, intervjuer og spørreundersøkelse.

Analysen er av en overordnet karakter, og er i stor grad basert på innspill som har kommet frem gjennom intervju, spørreundersøkelse og gjennomgang av tilgjengelig skriftlig informasjon. Informasjon som har fremkommet i intervju og i spørreundersøkelse er bare i begrenset grad verifisert av kommunen på nåværende tidspunkt. Informasjonen er i analysegrunnlaget brukt som indikasjon på risikoforhold som eventuelt bør eller kan følges opp/undersøkes i en selskapskontroll dersom kontrollutvalget og kommunestyret ønsker dette basert på en samlet risiko- og vesentlighetsvurdering.

1.1 Overordnet analyse og plan for selskapskontroll

Stadig større deler av den kommunale forvaltningen blir organisert utenfor den ordinære kommunale forvaltningen. ¹Kommunen er pålagt å føre kontroll med sine eierinteresser. I forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 14 står det:

"Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3."

Etter § 13 første ledd i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner skal det;

"(..) minst en gang i valgperioden utarbeides plan for gjennomføring av selskapskontroll. Dette skal skje senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert".

Innsynsretten til kommunen i selskapene som kommunen har eierskap i er regulert av kommuneloven § 80, som omhandler hvilke selskaper kontrollutvalget og kommunens revisor har full innsynsrett i. Det kommer fram av § 80, 1. ledd at innsynsretten er avgrenset til:

¹ KRD (2011) Kontrollutvalgsboken s. 105

- interkommunale selskaper (IKS),
- aksjeselskap kommunen eier alene eller aksjeselskap kommunen eier sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner,
- heideide datterselskap til overnevnte selskaper.

Selskapskontroll kan romme ulike former av kontroller, henholdsvis eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskap. Det kan også gjennomføres selskapskontroller som kombinerer elementer fra de to nevnte formene. Eierskapskontroll er den obligatoriske delen av selskapskontroll og involverer å kontrollere hvordan kommunen forvalter sine eierskap. Ved forvaltningsrevisjon av selskap kan en blant annet vurdere selskapets økonomi, ressursbruk, regeletterleving og måloppnåelse ut fra kommunale vedtak og føringer. Overgangen mellom disse to formene for selskapskontroll kan være glidende. I Kontrollutvalgsboken blir dette illustrert med følgende figur.²

Figur 1 Om eierskapskontroll (Kilde: kontrollutvalgsboken)

Risiko- og vesentlighetsanalyse er en prosess som skal initieres av kontrollutvalget og benyttes som et verktøy for å velge ut relevante selskaper og områder for selskapskontroll.³ I forhold til risiko er det spesielt disse forholdene som bør vurderes:

- risiko for at selskapet ikke driver i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- risiko for at selskapet ikke driver i tråd med lover og regler og på en økonomisk forsvarlig måte,
- risiko for at den som forvalter kommunens eierinteresser i selskapet ikke gjør dette i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger.

I tillegg til en konkret risikovurdering vil det også være viktig å vurdere selskapene ut i fra hvor vesentlige de er for kommunen (vesentlighetsanalyse). To overordnede perspektiver kan legges til grunn for en slik vurdering:

² KRD (2011) Kontrollutvalgsboken s. 109.

³ Jf. §13 i forskrift om kontrollutvalg

- Fokus på brukerperspektivet/samfunnsnytt
- Fokus på økonomiske interesser for kommunen

På bakgrunn av disse forholdene har revisjonen utledet følgende kriterier for vesentlighetsanalysen, som kan være til hjelp når kontrollutvalget skal prioritere hvilke selskaper som skal være gjenstand for selskapskontroll:

1. Selskap der det er avdekket mulige risikoforhold
2. Selskap med bare offentlig eierskap
3. Selskap som har et samfunnsmessig ansvar
4. Selskap som har direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere
5. Selskap som leverer virksomhetskritiske tjenester til kommunen
6. Selskap som er heleide av kommunen
7. Selskap der kommunen har omfattende eierinteresse i tall på aksjer (flertall) eller stor økonomisk del av aksjekapitalen
8. Økonomisk gevinst/ tapspotensiale for kommunen
9. Etikk og omdømme

1.2 Metode

1.2.1 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen bygger på en gjennomgang av selskapenes nettsider, selskapenes årsmeldinger, kommunale dokumenter, kommunens nettsider samt Ravninfo.no. Innenfor rammen av prosjektet har vi ikke hatt anledning til å gå inn i all dokumentasjon som foreligger knyttet til de ulike selskapene. Dette er dokumentasjon som det kan være naturlig å gjennomgå ved en eventuell selskapskontroll.

1.2.2 Intervju

Det er gjennomført intervju med et utvalg administrative og politiske ledere i kommunen. Intervjuene har hatt fokus både på generelle utfordringer knyttet til eierskapsforvaltningen og eventuelle risikoforhold knyttet til selskapene. Vi har gjennomført intervju med rådmann, ordfører, utvalgsledere, helse- og sosialsjef, HR-sjef, barnehagesjef, skolesjef og omsorgssjef.

1.2.3 Elektronisk spørreundersøkelse

Det er sendt ut en elektronisk spørreundersøkelse til alle enhetsledere i kommunen og til tillitsvalgte og verneombud. I spørreundersøkelsen ble det stilt spørsmål om hvilke områder en mener det er knyttet risiko til, både med hensyn til kommunens overordnede eierskapsforvaltning og hvilke selskap det kan være knyttet risiko til.

2 Risikokartlegging

2.1 Overordnet eierstrategi og rutiner for eierskapsforvaltning

Kommunestyret i Rana vedtok i 2009 «Eiermelding for Rana kommune» (15. desember 2009, K sak 93). I tråd med rådmannens tilrådning fattet kommunestyret følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar eiermelding for Rana kommune med oversikt over kommunes eierinteresser til orientering
2. Kommunestyret vedtar prinsipper for godt eierskap for Rana kommune. Jfr. Pkt 3 i saksframlegget
3. Kommunestyret får framlagt en oppfølgingsmelding med nærmere vurdering av eierinteressene i de selskapene kommunen har størst eierinteresser i første halvår 2010.
4. En status over kommunens eierinteresser med vurdering av disse legges fram for kommunestyret en gang i året.

I 2011 utarbeidet administrasjonen en eierskapsmelding II inneholdt en nærmere gjennomgang av de selskap kommunen på det tidspunktet hadde størst eierinteresser i.

I kommunens siste årsmelding (2014) står det følgende om kommunens eierstrategi og rutiner for eierskapsforvaltning:

«Kommunestyret vedtok i sak 93/09 Eierskapsmelding del I. Kommunestyret fattet i K.sak 10/14 vedtak om at Eierskapsmelding II – F.sak 77/2011 (K.sak 65/2011 utsatt 18.10.2011) trekkes og rådmannen forbereder ny melding.»

I denne saken ble det også fattet vedtak om at Rana kommunestyre i fremtiden skal behandle og vedta sin eier- og partnerstrategi i løpet av det første året i valgperioden. Denne eier og partnerstrategien skal:

- a) gi retningslinjer for å eie og kontrollere virksomheter, formalisert samarbeid og partnerskap som kommunen deltar i
- b) gi en oversikt over kommunens eier-, samarbeids- og partnerinteresser og
- c) drøfte utfordringer og oppgaver knyttet til de aktuelle eier- og partnerinteressene.

Videre stod det i vedtaket (K.sak 10/14) 2014 at det skal utarbeides en helhetlig eier- og partnerstrategi slik at Del I og II sammenstilles.

Revisjonen har fått opplyst at det etter dette ikke er lagt frem ny samlet eierskapsmelding for kommunestyret. Det blir imidlertid opplyst at kommunestyret har blitt forelagt eierskapstrategi knyttet til enkelt-selskap. Dette gjelder sak om eierskapsstrategi for Rana Utviklingsselskap som ble behandlet i kommunestyret i sak 42/14.

2.2 Gjennomgang av selskapene

Det er gjennomført tre selskapskontroller i Rana kommune siden 2007:

- Stakobygget AS i 2008
- HelgelandsKraft AS i 2008,
- Helgeland Avfallsforedling IKS i 2012

Oversikten over selskap som er presentert under er i hovedsak basert på opplysninger hentet fra kommunens årsmelding, supplert med informasjon fra RAVN Bedriftsinfo, det enkelte selskapets nettsider og informasjon som er kommet frem i undersøkelsen gjennom intervju og spørreundersøkelse.

Selskapene blir presentert i to tabeller. Den første tabellen inneholder selskaper som kommer inn under § 80 i kommuneloven (interkommunale selskaper og aksjeselskaper som er heleid av kommunen eller eid sammen med andre kommuner og/eller fylkeskommuner). Disse selskapene har Rana kommune full innsynsrett i og kan gjennomføre selskapskontroller av.

Den andre tabellen inneholder oversikt over selskaper som kommunen har eierskap i, men som ikke kommer inn under § 80 i kommuneloven. Det innebærer at det er innslag av private eller statlige eierdeler. Disse selskapene har kommunen ikke mer innsynsrett i enn de andre aksjonærene. Kommunen kan likevel gjennomføre avgrensede selskapskontroller med hensyn til i hvilken grad selskapet opptre i tråd med eirenes intensjon, videre om valg og opplæring av styrerepresentanter skjer etter kommunens regler og rutiner, om rapporteringen fra selskapet samsvarer med retningslinjer etc. Kontrollutvalget kan også be styret i et selskap om å få fullt innsyn dersom det er ønskelig med en selskapskontroll.

I undersøkelsen kom det ikke innspill til hvilke selskap som burde undersøkes nærmere i planperioden, men det ble foreslått å se nærmere på kommunens eierstrategi og opplæring av styrerepresentanter.

2.3 Oversikt over selskaper innenfor § 80

Helgeland Avfallsforedling IKS (HAF)			
Eierandel 47,62 %	HAF skal være et selskap med høy kompetanse innen behandling av avfall og skal til enhver tid være pådriver og utvikler av gode løsninger innen avfallsbehandling. Formålet til selskapet er: 1. Å drive avfallsbehandling i eierkommunene. 2. Å stå for innsamling og transport av de avfallstyper som egner seg for interkommunalt samarbeid etter nærmere avtale med kommunene. Det er forutsatt allmenn tvungen renovasjon i alle eierkommunene. 3. Å stå for gjenvinning og sortering av resirkulerbare avfallsprodukter og distribusjon og salg av slike produkter. 4. Selskapet skal være et konsultativt organ for eierne i avfallsspørsmål og bidra til løsning av slike. 5. I den utstrekning selskapet har kapasitet kan det selge tjenester til andre. Avtale om salg av tjenester i henhold til dette punkt skal godkjennes av representantskapet. Representant- skapet kan delegere slik myndighet til styret.		
Nøkkelpunkter	Selskapet eies av til sammen 6 kommuner. Rana Kommune sammen med Hemnes kommune (14,30 %) er største eiere. De resterende 4 kommunene har alle en eierander på 9,52% hver.		
<ul style="list-style-type: none"> • Kun offentlig eierskap • Samfunnsmessig ansvar • Direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere • Omfattende eierinteresse • Etikk og omdømme 	Selskapet har, ifølge offentlige tilgjengelige kilder, eierandeler i følgende selskaper, som alle faller utenfor § 80: <ul style="list-style-type: none"> • Ecopro AS <p>I tillegg opplyser kommunen om at selskapet har følgende eierandeler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekom • Retura Norge • Brukthandel Askeladden as <p>De økonomiske nøkkeltalene for selskapet tyder på stabil og god drift. Selskapet har god likviditet og lav belåningsgrad.</p>		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012

Egenkapital	31 813	29 134	27 646
Inntekter	58 190	52 999	54 383
Resultat før skatt	2 308	1 488	3 906
Retura HAF AS			
Eierandel 47,62 %	Heleid datterselskap av Helgeland Avfallsforedling IKS (HAF).		
Nøkkelpunkter	Selskapets formål er å jobbe med avfallshåndtering, samt hva som dermed står i forbindelse. Selskapet kan også drive med annen virksomhet som har sammenheng med dette, herunder deltakelse i andre selskaper.		
<ul style="list-style-type: none"> • Kun offentlig eierskap • Samfunnmessig ansvar • Direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere • Omfattende eierinteresse • Etikk og omdømme 	De økonomiske nøkkeltalene for selskapet tyder på stabil og god drift. Selskapet har god likviditet og lav belåningsgrad.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	5 972	5 972	6 170
Inntekter	18 944	16 132	17 454
Resultat før skatt	609	673	1 992
Helgeland Kraft AS			
Eierandel 26,85 %	Selskapets formål er å produsere miljøvennlig energi, å omsette energi, å overføre energi og å drive annen virksomhet med naturlig tilknytning, herunder eie andeler i selskaper som driver forannevnte virksomhet.		
Nøkkelpunkter	Selskapet eies av totalt 14 kommuner. Rana er største eier med sin andel på 26,85 %. Andre store eiere er Vefsn kommune (18,29 %), Alstahaug Kommune (10,12 %) og Brønnøy Kommune (9,56 %).		
<ul style="list-style-type: none"> • Kun offentlig eierskap • Samfunnmessig ansvar • Direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere • Omfattende eierinteresse • Økonomisk gevinst/ tapspotensiale for kommunen • Etikk og omdømme • En rekke datterselskaper • Kommunestyret har bedt om at strategiarbeid knyttet til eierskapet gis høyeste prioritet (vedtak i 2014) 	Selskapet har, ifølge offentlige tilgjengelige kilder, eierandeler i følgende selskaper, som alle faller utenfor §80: <ul style="list-style-type: none"> • Helgeland Invest AS • Mo Fjernvarme AS • Kysttele AS • Elinor AS • Validér AS • Smisto Kraft AS • Nordenfjeldske Energi AS • Ren AS • Stamfiber AS I tillegg opplyser kommunen om at selskapet har følgende eierandeler: <ul style="list-style-type: none"> • Storuman Development AB • KLP andel egenkapital • Trade Analytica AS • Sentrum næringshage AS • Åbjørakraft • Sameiet Gullsmedvik Selskapet har omsetning på over en milliard kroner og relativt høy lønnsomhet. Mye av overskuddet er holdt igjen i bedriften i form av opptjent egenkapital. De økonomiske nøkkeltallene vitner om stabil drift, og et selskap med god likviditet og lav gjeldsgrad.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012

Egenkapital	1 881 809	1 801 105	1 737 071
Inntekter	1 211 944	1 315 407	1 043 595
Resultat før skatt	183 338	233 617	101 940
AS Nordland Teater			
Eierandel 40 %	Selskapet skal drive teatervirksomhet i Nordland.		
Nøkkelpunkter	Største eier i selskapet er Nordland Fylkeskommune (60 %).		
<ul style="list-style-type: none"> • Kun offentlig eierskap • Samfunnsmessig ansvar • Omfattende eierinteresse 	Selskapet har de siste 5 årene drevet med overskudd. I samme periode har gjeldsgraden minken jevnt og anses tilfredsstillende. Selskapet har også tilstrekkelig likviditet.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	11 236	10 345	10 285
Inntekter	41 820	40 964	41 020
Resultat før skatt	890	61	1 590
Stakobygget AS			
Eierandel 100 %	Selskapets formål er bygging og drift, samt utleie til selvkost av administrasjonsbygg til Rana kommune og virksomhet som står i forbindelse med dette.		
Nøkkelpunkter	Selskapet har negativ egenkapital grunnet underskudd av driften i 2012 og 2013. I 2012 ble det foretatt en stor investering i fast eiendom, og det ble samme året foretatt en relativt stor nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler, som forklarer underskuddet dette året. I påfølgende år har en økning i driftsinntekter ført til positivt resultat i 2014.		
<ul style="list-style-type: none"> • Heleid av kommunen 			
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	-9 145	-9 192	- 9 010
Inntekter	18 650	6 225	1 320
Resultat før skatt	47	-182	-14 698

2.4 Oversikt over selskaper utenfor § 80

Driv Karriere AS			
Eierandel 54,62 %	Selskapets formål er å gi mennesker økte muligheter for å stå i arbeid eller aktivitet.		
Nøkkelpunkter	Rana Kommune (54,54%) og Nordland Fylkeskommune (37,51%) er største eiere. Ander eiere inkluderer DNB Bank ASA og Mo Industripark AS.		
<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnsmessig ansvar • Høy eierandel 	De økonomiske nøkkeltallene vitner om et selskap med solid likviditet og stabil drift.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012

Egenkapital	13 780	12 191	10 219
Inntekter	30 034	32 498	34 720
Resultat før skatt	1 589	1 979	2 380
Museumsgården AS			
Eierandel 91,67 %	Selskapets formål er Utleie av fast eiendom. Selskapet kan også delta i andre selskaper eller virksomhetsområder.		
Nøkkelpunkter	Selskapet eies sammen med Rana Historielag (8,33 %).		
<ul style="list-style-type: none"> Høy eierandel 	Selskapet har i tre av de siste 5 årene levert positivt resultat, med høy lønnsomhet. Selskapet har meget god likviditet, høy egenkapitalgrad og lav gjeldsgrad.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	2 045	1 828	1 189
Inntekter	345	345	345
Resultat før skatt	297	209	7
Helgeland Invest AS			
Eierandel 8,56 %	Selskapet skal investere i foretak, fortrinnsvis i Helgelands-regionen, samt bidra med relaterte tjenester i denne forbindelse.		
Nøkkelpunkter	Største eiere i banken er Helgeland Sparebank (48,28 %) og Helgeland Kraft AS (13,34 %).		
<ul style="list-style-type: none"> Økonomisk gevinst/tapspotensiale for kommunen 	Selskapet har, ifølge offentlige tilgjengelige kilder, eierandeler i følgende selskap, som alle faller utenfor § 80: <ul style="list-style-type: none"> Documed AS Helgelandsbase Holding AS Mo Industripark AS Kunnskapsparken Helgeland AS Kapnord Fond AS Kunnskapsparken Bodø AS North Energy AS Sentrum Næringshage AS Vigner Olaisen AS Meyer Eiendom AS Helgeland Offshore AS I tillegg opplyser kommunen om at selskapet har følgende eierandeler: <ul style="list-style-type: none"> Trade Analytics AS Selskapet har de siste to årene hatt høy lønnsomhet. Selskapet har også tilfredsstillende likviditet, meget lav gjeldsgrad og høy egenkapitalsgrad.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	335 353	294 680	300 635
Inntekter	71 362	15 469	24 416
Resultat før skatt	61 763	2 434	127

Rana Utviklingselskap AS			
Eierandel 41,4 %	Selskapets formål er å fremme næringsutvikling i Rana ved å være initierende og koordinerende organ for næringsfremmende tiltak i kommunen. Selskapet skal ha som oppgave å bidra til etablering av nye arbeidsplasser og sikring av eksisterende arbeidsplasser innenfor privat og offentlig virksomhet, herunder å forestå andre oppgaver som naturlig kan forbindes med næringsutvikling.		
Nøkkelpunkter			
<ul style="list-style-type: none"> Eierskapsstrategi foreligger Omfattende eierinteresse Samfunnmessig ansvar 	<p>Andre eiere i selskapet er bl.a. Helgeland Invest AS (17%), Nordland Fylkeskommune (17%) og Mo Industripark AS (14%).</p> <p>Selskapet har, ifølge offentlige tilgjengelige kilder, eierandeler i følgende selskap, som alle faller utenfor § 80:</p> <ul style="list-style-type: none"> Polarfakta AS Arctic Circle Data Center AS Kunnskapsparken Helgeland AS Aktiv Næringservice AS Minerals Norway AS <p>I tillegg opplyser kommunen om at selskapet har følgende eierandeler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Helse og sikkerhet <p>Selskapet har i to av de siste tre årene hatt ett negativt resultat av driften. Selskapet har likevel god likviditet og lav gjeldsbelastning. Basert på offentlig tilgjengelige regnskapstall tyder det på at underskudd skyldes høye kostnader.</p>		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	10 122	10 716	10 606
Inntekter	8 129	10 072	7 883
Resultat før skatt	-595	111	-715
Kunnskapsparken Helgeland AS			
Eierandel 6,60%	Selskapets formål er å øke verdiskapningen på Helgeland ved å danne en felles arena for næringsliv, utdanning og virkemiddelapparatet. Økt samarbeid mellom utdanningsaktører og kunnskapsintensive bedrifter skal bidra til utvikling og nyskaping i regionen.		
Nøkkelpunkter			
<ul style="list-style-type: none"> Samfunnmessig ansvar Etikk og omdømme 	<p>Største eiere i selskapet er Nordland Fylkeskommune (26,50%), Siva – Selskapet for industrivekst SD (26,50), Mo Industripark AS (13,40%) og Helgeland Invest AS (13,40%).</p> <p>Selskapet har, ifølge offentlige, tilgjengelige kilder eierandeler i følgende selskap, som alle faller utenfor §80:</p> <ul style="list-style-type: none"> Inkubator Helgeland AS Helgeland Kulturinkubator AS Lean Senter Nord AS <p>I tillegg opplyser kommunen om at selskapet har følgende eierandeler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sentrum Næringshage AS Torgar Næringshage <p>De økonomiske nøkkeltallene tyder på en bedrift med god likviditet og stabil drift.</p>		

Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	10 180	9 515	8 908
Inntekter	14 866	14 174	11 985
Resultat før skatt	919	842	1 063
Helgeland Reiseliv AS			
Eierandel 11,17 %	Selskapet har som formål å utvikle og markedsføre Helgeland som et foretrukket reisemål, og derigjennom skape merverdi for næringsaktørene og lokalsamfunnene, samt hva hermed står i forbindelse.		
Nøkkelpunkter			
<ul style="list-style-type: none"> Etikk og omdømme Samfunnsmessig ansvar 	Selskapet eies av blant annet 18 kommuner og Stiftelsen Helgeland Museum (1,12%). Selskapet hadde i 2013 et underskudd som i hovedsak kom av en økning i driftskostnader. Øvrige økonomiske nøkkeltall viser at selskapet har god likviditet og lav gjeldsbelastning.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	2 355	1 609	1 928
Inntekter	10 536	9 108	8 690
Resultat før skatt	654	-319	248
Årjelhsaemien Teatere AS			
Eierandel 15 %	Teateret skal arbeide for å fremme og utvikle sørsamisk scenekunst. Sørsamisk språk og kultur skal stå sentralt i arbeidet. Teatret skal fortsette det historiske samarbeidet med det sørsamiske området på svensk side og er et teater for hele det sørsamiske området i Norge.		
Nøkkelpunkter			
<ul style="list-style-type: none"> Samfunnsmessig ansvar Etikk og omdømme 	Selskapet eies av Rana Kommune, sammen med Sametinget (55%) og Nordland Fylkeskommune (30%). Selskapet har i to av de tre siste årene hatt negativt resultat av driften. Underskuddet skyldes i hovedsak en økning i lønnskostnader og annen driftskostnad. Selskapet har likevel god likviditet og gjeldsgrad.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	1 191	1 342	1 430
Inntekter	3 092	3 128	1 189
Resultat før skatt	-151	-88	347
Kommunekraft AS			
Eierandel 0,3 %	Selskapet skal formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling.		
Nøkkelpunkter			
<ul style="list-style-type: none"> Samfunnsmessig ansvar Etikk og omdømme 	Selskapet eies av 138 kommuner som eier en aksje hver og Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar som eier de øvrige 56,87 % aksjene. De økonomiske nøkkeltallene tyder på solid og stabil drift. Selskapet har god lønnsomhet og likviditet. Lav gjeldsgrad og høy egenkapitalgrad.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012

Egenkapital	3 170	2 752	2 971
Inntekter	2 686	2 848	2 708
Resultat før skatt	571	252	1 156
Arctic Circle Data Center AS			
Eierandel 14,3 %	Selskapet skal utvikle og legge til rette for etablering av datasenter, konsulentvirksomhet tilknyttet datasenter, datalagring og relaterte tjenester, samt virksomhet som naturlig ellers måtte stå i forbindelse med dette.		
Nøkkelpunkter			
<ul style="list-style-type: none"> • Etikk og omdømme 	Selskapet eies av blant andre Rana Kommune (Gjennom Rana Utviklingsselskap A/S), Helgeland Invest, Mo Industripark og Helgelands Kraft. Selskapet ble stiftet 10.02.14, men kommunen innbetalte aksjekapitalen i januar 2016.		
	Selskapet hadde i sitt første driftsår negativt resultat. Videre analyser er ikke hensiktsmessig.		
Nøkkeltall (i hele tusen NOK)	2014	2013	2012
Egenkapital	528	Regnskapsdata ikke tilgjengelig	
Inntekter	10	Regnskapsdata ikke tilgjengelig	
Resultat før skatt	-72	Regnskapsdata ikke tilgjengelig	

2.5 Foretak, samarbeid og foreninger

Kommunale foretak, vertskommunesamarbeid og foreninger er ikke omfattet av regelverket om selskapskontroll, men noen er likevel tatt med her for å få gi en bedre oversikt over kommunens interesser. I foretak og vertskommunesamarbeid kan det gjennomføres ordinær forvaltningsrevisjon.

Kommunen deltar i interkommunale samarbeid innen

- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT Rana, Hemnes, Nesna, Rødøy og Nordland fylkeskommune),
- Krisesenter (Rana, Hemnes, Træna og Nesna kommune)
- Legevakt (Rana og Hemnes kommune)
- Mo i Rana Havn KF
- Eldres borettslag.
- Indre Helgeland regionråd
- Polarsirkelen friluftsråd
- Indre Helgeland Kontrollutvalgsekretariat (Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Nesna, Rana,
- Vefsn).
- Rana kommunale boligstiftelse Stiftelsen Helgeland museum
- Stiftelsen Helgeland museum Stiftelsen Rana Frivilligsentral
- Helgeland Landbruksrådgivning (kommunene Bindal, Sømna, Brønnøy, Vega, Vevelstad, Grane, Hattfjelldal, Vefsn, Hemnes og Rana)

3 Forslag til prosjekter

På bakgrunn av informasjonen som er samlet og analysert vil vi i dette kapittelet komme med forslag til selskapskontroller. Prosjektene nedenfor er satt opp i uprioritert rekkefølge. Utvalg og prioritering av selskapskontroller vil fremgå av plan for selskapskontroll 2016-2020 som kontrollutvalget vedtar.

Under er en oversikt over mulige selskapskontrollprosjekter.. Deloitte kan ikke utelukke at andre områder/selskaper burde eller kunne vært tatt med i oppstillingen nedenfor. Presentasjonen kan ikke tolkes slik at områder som ikke er presentert nedenfor, ikke er forbundet med noen form for risiko.

Eventuell **forvaltningsrevisjon** i selskaper blir vurdert av kontrollutvalget der dette vurderes som hensiktsmessig.

Selskap/område	Identifiserte risikoområder	Eierdel	Kommentar
1 Kommunens eierskapsforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> Følger kommunen opp sine eierskap på en tilstrekkelig måte? Har kommunen prosedyrer/vedtak som sikrer god oppfølging av eierskap? Sikrer kommunen tilstrekkelig kompetanse og opplæring for styremedlemmer? Ikke oppdatert eiermelding og manglende eierstrategi utgjør en risiko for at kommunen ikke får ivaretatt sine interesser på en god måte 		
Selskap innenfor § 80			
2 Helgeland Avfallsfordeling IKS	<ul style="list-style-type: none"> Kun offentlig eierskap Samfunnsmessig ansvar Direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere Omfattende eierinteresse Etikk og omdømme 	47,62%	Selskapskontroll i 2008
3 Retura HAF AS	<ul style="list-style-type: none"> Kun offentlig eierskap Samfunnsmessig ansvar Direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere Omfattende eierinteresse Etikk og omdømme 	47,62%	
4 Helgeland Kraft AS	<ul style="list-style-type: none"> Kun offentlig eierskap Samfunnsmessig ansvar Direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere Omfattende eierinteresse Økonomisk gevinst/ tapspotensiale for kommunen Etikk og omdømme En rekke datterselskaper 	26,85%	Selskapskontroll i 2008 Kommunestyret har bedt om at strategiarbeid gis høyeste prioritet (vedtak i 2014)

5	AS Nordland Teater	<ul style="list-style-type: none"> • Kun offentlig eierskap • Direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere • Omfattende eierinteresse 	40%	
6	Stakobygget AS	<ul style="list-style-type: none"> • Heleid av kommunen 	100 %	Selskapskontroll i 2008
Selskap utenfor § 80				
7	Driv Karriere AS	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnsmessig ansvar • Omfattende eierinteresse • Etikk og omdømme 	54,62%	
8	Museumsgården AS	<ul style="list-style-type: none"> • Omfattende eierinteresse 	91,67 %	
9	Helgeland Invest AS	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomisk gevinst/ tapspotensiale for kommunen 	8,56 %	
10	Rana Utviklingsselskap AS	<ul style="list-style-type: none"> • Eierskapsstrategi foreligger • Omfattende eierinteresse • Samfunnsmessig ansvar 	41,4 %	

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/no/omoss for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 170,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

© 2016 Deloitte AS